

Irena Kutyłowska

Zamość. Dzielnica - Zamczysko

Informator Archeologiczny : badania 16, 304-305

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

3. ustalenie wewnętrznych podziałów klasztoru.

Wszystkie wymienione postulaty badawcze zostały zrealizowane.

Po zakończeniu badań archeologicznych ustalono:

1. wybudowanie prezbiterium kościoła - początek XVI w.,
2. wybudowanie kaplicy NM Panny - początek XVI w.,
3. nie natrafiono na pozostałości drewnianej nawy kościoła z tego okresu,
4. wybudowanie barokowej nawy kościoła po pożarze w 1660 r. - budowę ukończono w 1675 r.,
5. ustalono zasięg cmentarza przykościelnego. Wyeksplorowano 10 szkieletów. Cmentarzysko można umieścić w przedziale chronologicznym pomiędzy funkcjonowaniem kościoła w XVI wieku a wybudowaniem barokowej nawy w XVII wieku,
6. uchwycono przebieg murów klasztoru na odcinku południowo-zachodnim, zachodnim, północnym i wschodnim,
7. uzyskano materiały archeologiczne potwierdzające wybudowanie klasztoru w XVII wieku - po zakończeniu w 1675 r. budowy barokowej nawy kościoła,
8. zadokumentowano fragmenty bruku wirydarza oraz posadzkę we wnętrzu klasztoru.

Materiały znajdują się w PAK PP PKZ Oddział Warszawa.

Badania terenowe zostały zakończone.

ZAMOŚĆ
Dzielnica-Zamczysko

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
Zakład Archeologii Polski

Badania prowadziła dr Irena Kutyłowska. Finansowało BBiDZ w Zamościu. Pierwszy sezon badań. Fort - reduta nowożytna: koniec XVI-XIX w./?/.

Badania miały na celu wstępne rozpoznanie stanowiska z ukierunkowaniem na poszukiwanie, wzmiankowanej w źródłach pisanych, Skokówki - do końca XVI wieku siedziby rodowej Zamojskich.

Obiekt zwany "Zamczyskiem" położony jest w odległości około 1.200 m w kierunku południowym od umocnień Zamościa, przy szosie Zamość-Zdanów, wśród podmokłych dawniej łąk w widłach rzek Łabuńki i Topornicy. W terenie wyznaczają go umocnienia ziemne, ślady murów bądź tylko nieregularne

zasięgi przyległych do niego działek gospodarczych. Całość ma formę fortu-reduty /wymiary około 140 x 150 m/ o narysie umocnień kleszczowych zamkniętych od południa dwoma bastionami z prostą kurtyną między nimi. Wewnątrz, mniej więcej pośrodku, znajduje się nasyp ziemny o średnicy około 40 m, wysokości od 1 do 1,5 m, w formie nieregularnego kolistego kopca zniszczonego licznymi, różnej głębokości wkopami.

Badaniami objęto północno-wschodnią partię obiektu, gdzie zlokalizowano osiem wykopów badawczych o łącznej powierzchni 84 m². Podczas badań uzyskano następujące ustalenia:

- 1/ nasyp kopca tworzy silnie przemieszane gruzowisko kamienno-ceglane zalegające bezpośrednio nad cienką warstwą humusową podłoża. W gruzie wystąpiły na różnych głębokościach przedmioty współczesne i jeden typ kafli piecowych charakterystycznych dla końca XVI wieku i pierwszej połowy XVII wieku;
- 2/ cały przebadany teren, jak i powierzchnia kopca nie wykazują śladów trwałego użytkowania. Brak jest zarówno warstwy osadniczej, ceramiki naczyniowej, odpadków pożywienia - kości zwierzęcych. Znalaziono natomiast fragment kuli armatniej i kulkę ołowianą muszkietu /?/;
- 3/ wał tworzący narys umocnień kleszczowych, stosowanych od XIX wieku, kryje wewnątrz mur kamienno-ceglany szerokości około 1,3 m;
- 4/ wymiary cegły z gruzowiska, tworzącego nasyp kopca, zbliżone są do wymiarów cegły XVI-wiecznej i nie wykazują związku z wymiarami cegły użytej w murze umocnień. Te ostatnie mają wymiary cegły XIX-wiecznej;
- 5/ brak jest elementów starszych niż schyłek XVI wieku;
- 6/ być może reduta, której zachowany do dziś narys pojawia się na planach twierdzy Zamość od 1813 roku, zawiera w południowej partii elementy starszego obiektu, widocznego na planie z 1809 roku i nazwanego tam "starym zamkiem".

Dokumentacja i zabytki znajdują się w Zakładzie Archeologii UMCS.

Badania będą prawdopodobnie kontynuowane.

ZAMOŚĆ
Stare Miasto

PP Pracownie Konserwacji
Zabytków
Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska
Oddział w Zamościu